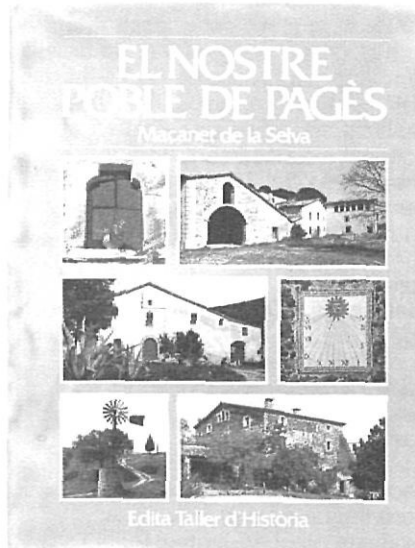

El nostre poble de pagès

La idea d'aquest llibre va néixer fa quatre anys quan, arran d'una exposició de fotografies de cases del poble, uns quants veïns de Maçanet de la Selva, d'oficis diversos, desitjaren conèixer la història que hi havia darrera d'aquelles fotografies i es constituïren en un grup de treball. L'historiador Joaquim M. Puigvert, professor d'Història del Col·legi Universitari de Girona, acceptà de jugar un paper clau en el grup, sabent que estava participant en una experiència innovadora, i sabent que no sempre seria fàcil la dinàmica de treball. L'any 1986, en el programa de la Festa Major del Poble, Joaquim M. Puigvert havia fet una primera valoració de les lliçons d'Història que s'impartien en les sessions de treball: «Tot i que els temes tractats eren de caràcter general en la seva majoria, s'ha fet l'esforç que provoquessin memòria històrica local. Aleshores es capgiraren els papers, trencant-se les barreres entre el qui ensenya i el qui aprèn: i era la gent que explicava, i per tant, feia història».

El fruit d'una experiència diferent havia de ser forçosament un llibre diferent. Un llibre que, també d'una manera diferent, ens porta als historiadors a reflexionar sobre alguns dels temes teòrics claus en la historiografia catalana, en especial aquells que giren a l'entorn de la importància de la història local i a l'entorn de la història acadèmica. La història local avui dia ja no necessita defensors. En els últims anys, molts historiadors de prestigi n'han reivindicat la seva importància, però no tota la història local —i això pot ser vàlid tant per a treballs d'aficionats locals com per a tesis de llicenciatura aprovades amb la màxima nota— té interès històric. El llibre que comentem és un llibre d'història local que presenta un interès, perquè planteja preguntes sobre la història del poble de Maçanet que no pot respondre una Història de Catalunya general, i explica coses que poden ajudar a entendre alguns aspectes de la Història de Catalunya.

En el llibre es troben dues parts clarament diferenciades. La primera és constituïda per un conjunt d'aportacions historiogràfiques sobre diferents aspectes de la història de Maçanet i, en especial, sobre el passat recent. D'aquesta primera part, jo en destacaria l'anàlisi detallada de les formes de colonització i de poblament experimentades en els segles XVIII i XIX, i les posteriors reflexions sobre el paper de l'emfiteusi; a partir dels escrits de Josep Reyner, que serveixen de contrapunt, no costa gaire d'endevinar el caire d'algunes de les discussions que devien arribar a les sessions de treball. En la segona part, el recull de fotografies de cases de pagès —amb uns peus que no sempre diuen tot el que el lector especialitzat voldria saber, però que evidencien un treball col·lectiu excepcional amb material provinent d'un centenar d'arxius particulars—, constitueix una prova irrefutable d'una realitat sovint silenciada per la història de Catalunya: la pobresa de la majoria de les

cases de pagès. En cases com les fotografiades vivia la majoria dels pagesos catalans i no en les cases pairals mitificades i fotografiades pel pairalisme.

Hem dit abans que el llibre també porta el lector a reflexionar sobre la història acadèmica. És evident que aquest projecte s'hagués fet realitat sense l'experiència dels *History Workshop* anglesos i crec que Joaquim M. Puigvert estableix amb prou claredat les diferències que separen el taller d'història de Maçanet dels tallers britànics. Però aquí i avui, l'experiència del taller d'Història de Maçanet de la Selva és també un bon exemple de les possibilitats de fer i escriure la Història d'una manera diferent a l'estrictament acadèmica i d'una manera diferent a la història «oficial» del país. Emplaço el lector no especialitzat a fer una prova: que miri els capítols de la *Història de Catalunya de TV3* i que hi busqui aquests masos dels quals tants testimoniatges dona el llibre *El nostre poble de pagès*.

Per tot això, molts historiadors i historiadores «professionals» que creiem molt en la Història i poc en el món acadèmic, trobem especialment interessant el llibre de Maçanet. Recuperar la història, avui que la història apareix en tants discursos polítics i en els mass-media oficials, és una tasca important: com més gent hi estem compromesa, millor.

Prehistòria i arqueologia de la conca del Segre. Homenatge a Prof. Dr. Joan Maluquer de Motes. 7è. Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà, 6-8 de juny de 1986. Institut d'Estudis Ceretans, Puigcerdà, 1988, 282 pp.

Moltes vegades, en anteriors Col·loquis, ha estat tractada la importància cabdal del riu Segre —i dels seus tributaris— durant la Prehistòria i l'Antiguitat, com a lloc de pas però també com a reserva d'homes i cultures. Mai, però, els Col·loquis de Puigcerdà no havien contemplat de forma global aquesta qüestió, capital per comprendre el poblament pirinenc en general i ceretà en particular.

FARS
de la
COSTA BRAVA
COSTA VERMELLA
12 mirades nocturnes a la Mediterrània
Joan R. Solanas

GUIES DEL PATRIMONI COMARCAL

Solanas, Joan R. *Fars de la Costa Brava i Costa Vermella.* 12 mirades nocturnes a la Mediterrània. Guies del Patrimoni Comarcal, 2. Carles Vallès - editor. Figueres, 1988, 79 pp.

Recull dels llums de senyalització marítima des del cap de Biarra (Portvendres) al cap de Tossa. Les característiques tècniques, llur història, la vida quotidiana al far i un aplec d'anecdotes amenitzen aquesta publicació de caire divulgatiu.

«Xevi». *El meu món màgic.* Edicions Marré. Barcelona, 1988, 160 pp.

«El meu món màgic» és una nova aportació a l'àmbit editorial i a la màgia de mans de Xavier Sala, l'il·lusionista de Santa Cristina d'Aro, més conegut com a Xevi.

La publicació esdevé el primer llibre de màgia escrit en català. Un dels elements més innovadors i interessants del llibre és el «qui és qui» dels mags de Catalunya, relació exhaustiva que ens permet conèixer el veritable nom de Li-Chang, saber qui era en Canonge i comprovar que la màgia és arrelada en la cultura del país.

Bibliografia recent

Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos. Figueres — Any 1988. Vol 21. Figueres, Arts Gràfiques Canigó, 1988, 404 ps.

BALLART, Pere: *Dies de Maiernigg.* MANZANA, Sílvia: *Tres històries de dos.* Premis Literaris «La Colla» 1986-1987. Cassà de la Selva, Colla Excursionista Cassanenca, 1988, 85 ps.

BARREDA i MASÓ, Pere: *Guia de l'arxiu històric municipal de Castell-Platja d'Aro.* Banyoles, Ajuntament de Castell-Platja d'Aro, 1988, s.p.

BUCH i SERRA, Lluís: *Aproximació al creixement urbà de Salt.* Girona, Ajuntament de Salt, 1988, 168 ps. + 1 plànol.

EIXIMENIS, Francesc: *Dotzè llibre del Crestià, II, 2.* A cura de Curt Wittlin, Arseni Pacheco, Jill Webster, Josep Mª Pujol, Josefina Figuls, Bernat Joan, Andreu Solé, Teresa Romaguera i Xavier Renedo. Esplugues, Col·legi Universitari i Diputació de Girona, 1987, 649 ps.

El nostre poble de pagès. Maçanet de la Selva. Barcelona, Taller d'Història de Maçanet de la Selva, 1988, 377 ps.

GARCIA i CORNELLÀ, Dolores: *La lluna de les mil cares.* Barcelona, Editorial Cruïlla-Edicions SM, 1988, 155 ps.

Gran panorama. Guílleries pas a pas. Guia de passeig per la muntanya. St. Hilari Sacalm, Dinàmic Servei Animació Muntanya, 1988, 34 ps.

1888 Història Gràfica d'un centenari 1988. La Principal de la Bisbal. La Bisbal, Ajuntament, Diputació, Generalitat, la Caixa, 1988, 144 ps.

PLANAS, Miquel; SIMON, Antoni: «La població del Bisbat de Girona a finals de l'Antic Règim, dins *Manuscrits*, 7 (1988), ps. 71-100.

PRADALIER, Henri: «Les parties médiévales du palais épiscopale de Gérone», dins *Les cahiers de Saint-Michel-de-Cuxa*, 18 (juliol 1987), ps. 207-248 ps. + 25 figures.

Prehistòria i arqueologia de la conca del Segre. Homenatge al Prof. Dr. Joan Maluquer de Motes. Puigcerdà, Institut d'Estudis Ceretans, 1988, 282 ps.

PUIGVERT i SOLÀ, Joaquim M.: «Parròquia i societat rural a la Catalunya d'antic règim. L'exemple de Riudellots de la Selva», dins *Recerques*, 20 (1988), ps. 171-196.

Scientia Gerundensis. Vol. 13. Any 1987. Secció de Ciències. Col·legi Universitari de Girona-Universitat Autònoma de Barcelona, 1988, 199 ps.

TARRÚS, Josep; BADIA, Joan; BOFARULL, Benjamí; CARRERAS, Enric; PINERO, Miquel-Dídac: *Dòlmens i menhirs.* 111 monuments de l'Alt Empordà i Vallespir Oriental. Figueres, Carles Vallès editor, 1988, 109 ps. (Guies del Patrimoni Comarcal, 3).

TUBERT, Enric: *Agullana.* Girona, Diputació i Caixa de Girona, 1988, 95 ps. (Quaderns de la Revista de Girona, 20).

VINYOLES, Carme: *Màgiques, pors i supersticions.* Girona, Diputació i Caixa de Girona, 1988, 95 ps. (Quaderns de la Revista de Girona, 19).